

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania B. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie

o wysokość emerytury,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 14 grudnia 2022 r.,

zażalenia odwołującego się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt III AUa 603/19 (WSCU 10/22),

1. oddala zażalenie,

2. zasądza od B. M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, postanowieniem z dnia 29 marca 2022 r., po ustaleniu wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 6.854,16 zł, odrzucił skargę kasacyjną ubezpieczonego B. M. wniesioną od wyroku tego Sądu z dnia 25 listopada 2021 r., w sprawie z jego odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie z dnia 19 lutego 2019 r., odmawiającej przeliczenia świadczenia w oparciu o art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o

emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 504).

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie dotyczył żądania ubezpieczonego przeliczenia emerytury z uwzględnieniem specjalnego wynagrodzenia z tytułu Karty Górnika za lata 1958-1966 uzyskanego w Kopalni Węgla „K.”. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Rzeszowie decyzją z dnia 19 lutego 2019 r. odmówił przeliczenia świadczenia w oparciu o art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.). Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2019 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie oddalił odwołanie ubezpieczonego od tej decyzji. Następnie Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 25 listopada 2021 r. oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Apelacyjny wskazał, że ubezpieczony, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, w skardze kasacyjnej oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 24.000 zł – jako wysokość sumy rocznego świadczenia pobieranego przez ubezpieczonego.

W oparciu o wyliczenie organu rentowego, sporządzone na wezwanie Sądu, Sąd Apelacyjny ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 6.854,16 zł i wyjaśnił, że wartością przedmiotu sporu w sprawie o wysokość emerytury nie jest wysokość rocznego świadczenia, ale różnica między wysokością pobieranego a wysokością żadanego świadczenia za okres 12 miesięcy (z uwzględnieniem w podstawie wymiaru świadczenia za lata 1958-1966).

W zażaleniu na powyższe postanowienie ubezpieczony zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, mających istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 398² § 1 k.p.c., przez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że skarga podlegała odrzuceniu i była niedopuszczalna z uwagi na to, że wartość przedmiotu zaskarżenia Sąd ustalił „w oparciu o zapewnienia ZUS” na kwotę 6.854,16 zł, podczas gdy hipotetyczna wartość przedmiotu sporu wynosi 24.000 zł.

W uzasadnieniu zażalenia ubezpieczony podkreślił, że w jego ocenie wartość wskazana przez organ rentowy nie może być wiążąca w szczególności, że skarżący ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 24.000 zł. Z tych

względów odrzucenie skargi kasacyjnej jest całkowicie niezasadne i zaskarżone postanowienie „nie może pozostać utrzymane w mocy”.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty ubezpieczony wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Organ rentowy w odpowiedzi na zażalenie, wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od ubezpieczonego na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione.

Należy zauważyć, że gdy spór toczy się o wysokość emerytury (ponownego obliczenia świadczenia), a nie o ustalenie prawa do tego świadczenia, skarga kasacyjna jest dopuszczalna tylko wówczas, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia osiąga pułap wskazany w art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c. Jest to bowiem sprawa majątkowa w której o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 marca 2001 r., II UZ 13/01, OSNP 2003 nr 2, poz. 47; z dnia 17 lutego 2009 r., I UZ 36/08, OSNP 2010 nr 19-20, poz. 250; z dnia 10 listopada 2010 r., II UZ 30/10, LEX nr 707896; z dnia 3 marca 2011 r., II UZ 5/11, LEX nr 846582; z dnia 21 czerwca 2011 r., III UZ 12/11, LEX nr 966827; z dnia 6 marca 2018 r., II UZ 119/17, LEX nr 2456371).

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że w sporach sądowych o wysokość powtarzających się świadczeń z ubezpieczenia społecznego wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi obliczona za okres jednego roku, stosownie do wskazań zawartych w art. 22 k.p.c., różnica między hipotetyczną kwotą emerytury, jaką skarżący otrzymywałby, gdyby jego żądanie ustalenia wysokości świadczenia zostało uwzględnione, a emeryturą w kwocie faktycznie pobieranej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2009 r., II UZ 30/09, LEX nr 583822).

Sąd, do którego wniesiona zostaje skarga, zobowiązany jest do kontroli jej dopuszczalności, co wynika jednoznacznie z art. 398⁶ § 2 k.p.c., który nakazuje

odrzućcie skargi kasacyjnej z powodu jej niedopuszczalności. Przepis ten ma charakter bezwzględny i wyklucza dowolność przy oznaczeniu wartości przedmiotu zaskarżenia, a więc wyklucza określenie tej wartości w taki sposób, aby uzyskać możliwość skorzystania ze skargi kasacyjnej - w całkowitym oderwaniu od przedmiotu zaskarżenia. Oznacza to, że wskazana błędnie wartość przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia nie jest wiążąca dla postępowania kasacyjnego, a w rezultacie zarówno sąd drugiej instancji, jak również Sąd Najwyższy w ramach badania warunków formalnych skargi kasacyjnej może sprawdzić, czy podana w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia jest zgodna z zasadami jej ustalania zawartymi w art. 19-24 k.p.c. (por. postanowienia z dnia 2 lutego 2011 r., II CZ 197/10, LEX nr 738550; z dnia 26 stycznia 2012 r., III UZ 31/11, LEX nr 1130398).

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz art. 108 § 1 i art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z § 10 ust. 2 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

[as]